

Sygn. akt VIII Ca 790/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Krawczyk (spr.)
Sędziowie:	SSO Katarzyna Borowy SSO Jadwiga Siedlaczek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Izabela Bagińska

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2016 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **D. M. i I. G.**

przeciwko **Gminie Miasta T.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 16 września 2015 r.

sygn. akt I C 1559/14

1. oddala apelację,

2. zasądza od pozwanej Gminy Miasta T. na rzecz powodów D. M. i I. G. solidarnie kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

/SSO Katarzyna Borowy/ /SSO Rafał Krawczyk/ /SSO Jadwiga Siedlaczek/

Sygn. akt VIII Ca 790/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 września 2015 r. w sprawie o zapłatę z powództwa D. M. i I. G. przeciwko Gminie Miasta T. Sąd Rejonowy w Toruniu

I. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 50.652 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,

II. oddalił powództwo w pozostałej części,

III. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 808,86 zł tytułem nieuiszczonych wydatków,

IV. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 7.349 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji ustalił, że powodowie są współwłaścicielami nieruchomości położonej w T. przy ul. (...). Wyrokiem zaocznym z dnia 13 kwietnia 2007 r. (I C 39/07) orzeczono eksmisję H. B., J. B., K. B. i małoletniego E. B. z lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w T. i ustalono, że H. B., J. B. i małoletniemu E. B. przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego. Miesięczna stawka czynszu za wynajem lokalu nr (...) przy ul. (...) w T. w 2011 r. wynosiła 1.150 zł, w 2012 r. - 1.110 zł, zaś w 2013 r. - 1.090 zł. Łącznie za okres 3 lat (od stycznia 2011 r. do grudnia 2013 r.) czysty czynsz mógł wynieść 40.200 zł. Sąd ustalił również, że wyrokiem z dnia 6 marca 2007 r. (I C 40/07) orzeczono eksmisję H. C., J. C. (1), J. C. (2) i K. C. z lokalu mieszkalnego nr 2a położonego w T. przy ul. (...) i ustalono, iż przysługuje im prawo do otrzymania lokalu socjalnego. Miesięczna stawka czynszu za wynajem lokalu nr 2a w 2011 r. wynosiła 450 zł, w 2012 r. - 440 zł, zaś w 2013 r. - 430 zł. Łącznie za okres 3 lat (od stycznia 2011 r. do grudnia 2013 r.) czysty czynsz mógł wynieść 15.840 zł. Gmina Miasta T. nie przedstawiła byłym najemcom ofert najmu lokali socjalnych.

Sąd Rejonowy uznał, że spór między stronami dotyczył wysokości czynszu. Ostatecznie przy ustalaniu wysokości odszkodowania Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego z dziedziny szacowania nieruchomości. Żadna ze stron nie kwestionowała wyliczenia czynszu co do mieszkania nr 2a zajmowanego przez rodzinę C.. Zgodnie z wyliczeniami biegłego sądowego czynsz za okres 3 lat mógł wynieść 15.840 zł. Z kolei zysk z czynszu za lokal nr (...) za okres 3 lat mógł wynieść 40.200 zł. Jednocześnie Sąd stwierdził, że powodowie w zakresie roszczenia o odszkodowanie za lokal nr (...) wnieśli o zapłatę od pozwanej kwoty 34.812 zł. Powołując się na art. 321 k.p.c., Sąd stwierdził, że zakaz wyjścia ponad żądanie dotyczy zarówno roszczenia w sensie ilościowym, jak i jakościowym, co oznacza, że Sąd nie może uwzględnić roszczenia w większej wysokości, niż tego żądał powód (ponad kwotę wskazaną w żądaniu pozwu), ani też uwzględnić roszczenia w oparciu o inną podstawę faktyczną. W takiej sytuacji Sąd związany był żądaniem powodów co do zasądzenia kwoty 34.812 zł tytułem odszkodowania za lokal nr (...).

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając wyrok w części, tj. co do kwoty 9.720 zł oraz wnosząc o jego zmianę w zaskarżonym zakresie i oddalenie powództwa, a także o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu za obie instancje. Pozwany zarzucił orzeczeniu naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 321 k.p.c. poprzez orzeczenie ponad żądanie pozwu polegający na przyjęciu żądania w kwocie 50.652 zł, podczas gdy z przedstawionego sposobu wyliczenia, roszczenie wynosi 40.932 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna. Sąd Rejonowy nie naruszył przepisu art. 321 §1 k.p.c., co zarzucała mu apelacja.

Zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c., Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Nie ulega zatem wątpliwości, że powołany przepis wprowadza zasadę rządzącą rozstrzygnięciem spraw w procesie cywilnym, polegającą na tym, że zakres wyrokowania określony jest żądaniem powoda. Żądanie powoda - zarówno samo żądanie, jak i uzasadniające je okoliczności faktyczne - wyrażone jest w procesie po raz pierwszy w pozwie (art. 187 § 1 k.p.c.), stanowiąc jego treść. Granice żądania określają również wysokość dochodzonych roszczeń (J. Gudowski, M. Jędrzejewska, [w:] Komentarz do art. 321 Kodeksu postępowania cywilnego, pod red. T. Erecińskiego, Lex 2012). Dodatkowo w orzecznictwie sądowym wskazuje się, że zakaz orzekania ponad żądanie odnosi się bądź do samego żądania (petitum), bądź do jego podstawy faktycznej (causa petendi). Zakaz orzekania ponad żądanie, będący przejawem zasad dyspozycyjności i kontradiktoryjności, oznacza, że o treści wyroku zarówno w sensie

pozytywnym, jak i negatywnym decyduje żądanie strony. Sąd nie może zasądzać czego innego od tego, czego żądał powód, więcej niż żądał powód, ani na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda (zob. m. in. wyrok SN z dnia 9 lutego 2012 r., I PK 95/11, MoP 2012, nr 3, s. 114; wyrok SN z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 549/14, Legalis). Ponadto art. 321 § 1 k.p.c. zakazuje zasądzać nie tylko więcej, niż powód żąda, lecz nie pozwala również wyrokować co do rzeczy, która nie była przedmiotem żądania, czyli zasądzać coś innego, niż strona żądała.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że powodowie jasno określili w petitum pozwu wysokość dochodzonego roszczenia, tj. w punkcie 1) 34.812 zł oraz 2) 20.160 zł (k. 2 akt). Określając podstawę faktyczną wskazali lokale, których dotyczy odszkodowanie oraz okres za jaki ma być ono wypłacone. Z kolei biegły sądowy stwierdził, że za czynsz za lokal nr (...) za okres 3 lat można było uzyskać 40.200 zł, a za lokal 2a – 15.840 zł (k. 90 akt). Powodowie nie zmodyfikowali powództwa, wnosząc na rozprawie w dniu 9 września 2015 r. jak w pozwie (k. 117 akt). Tak więc nie wychodząc ponad żądanie oraz w sytuacji braku rozszerzenia powództwa przez stronę powodową, Sąd I instancji właściwie zasądził kwotę 34.812 zł (lokal nr (...)) oraz kwotę 15.840 zł (lokal nr 2a), tj. łącznie 50.652 zł.

Sąd jest związany zarówno samym żądaniem pozwu, jak i jego podstawą faktyczną. Obliczenia przedstawione przez powodów w uzasadnieniu pozwu stanowiły jedynie wskazanie i wyjaśnienie sposobu obliczenia określonej kwoty podanej w jego petitum. Wyjaśnienie to było jedynie kwestią motywacyjną ujętą w uzasadnieniu pozwu, a poczynione tam wyliczenia nie były wiążące dla Sądu. Fakt, iż wyliczenie zawarte w pozwie stanowiące tylko uzasadnienie zgłoszonego roszczenia było błędne i zgodnie z danymi wskazanymi w uzasadnieniu powód powinien zażądać kwoty niższej pozostaje bez znaczenia przy ocenie zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy art.321 §1 k.p.c. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy nie orzekł ponad zgłoszone przez powodów żądanie, ponieważ po pierwsze nie zasądził kwoty wyższej niż żądali powodowie, a po drugie kwota ta mieści się w granicach podstawy faktycznej wskazanej przez powodów. Fakt, iż powodowie wskazali w uzasadnieniu pozwu zbyt niską kwotę jako podstawę wyliczenia odszkodowania nie ma w tej sytuacji żadnego znaczenia skoro ostatecznie zasadność roszczenia powodów w kwocie wyższej niż wynikało z wyliczeń (nawet omyłkowo) wskazanej jako kwota żądania w petitum pozwu została potwierdzona w opinii sporządzonej przez biegłego sądowego. Biegły sądowy uznał nawet, że czynsz za lokal nr (...) powinien wynosić 40.200 zł, a więc o kilka tysięcy więcej niż kwota wskazana w żądaniu pozwu, którym Sąd był związany (skarżący nie kwestionował wartości czynszu za lokal nr 2a).

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art. 385 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, rozstrzygając o kosztach procesu za instancję odwoławczą w myśl art.98 §1 k.p.c.

/SSO Katarzyna Borowy / /SSO Rafał Krawczyk/ /SSO Jadwiga Siedlaczek/